

VCP-reactie internetconsultatie: Besluit toekomst pensioenen

Vanaf 2 april 2022 staat de internetconsultatie open aangaande het Besluit toekomst pensioenen. Deze lagere wetgeving raakt alle pensioendeelnemers van Nederland van jong tot oud. De VCP maakt vanuit haar positie als één van de centrale werknemersorganisaties dan ook graag gebruik van de mogelijkheid om op deze consultatie inhoudelijk te reageren.

Beschermingsrendement (artikel 1c)

In artikel 1c wordt opgenomen dat een uitvoerder moet vastleggen hoe wordt omgegaan met het renterisico. De VCP ziet echter graag dat het ook mogelijk wordt (daar waar er voldoende markt is) dat pensioenuitvoerders dit ook zodanig vastleggen voor het inflatierisico. Hier wordt volgens de VCP nu te weinig aandacht aan besteed.

Opheffen leenrestrictie (artikel 1d)

De VCP is van opvatting dat het opheffen van de leenrestrictie in veel gevallen meerwaarde heeft. Door de leenrestrictie los te laten kan er voor meer dan 100% in aandelen worden belegd voor jongeren. Dit leidt tot betere 'goed weer'-scenario's zonder dat de 'slecht weer'-scenario's slechter worden. Wel dient te worden opgemerkt dat het kan leiden tot fluctuaties voor jongere deelnemers, maar omdat zij nog lange tijd werken en pensioen opbouwen, middelen deze fluctuaties zich uit. Hiermee kan er zonder het lopen van extra risico een hoger verwacht pensioen worden gerealiseerd voor alle generaties.

De VCP merkt op dat de leenrestrictie opheffen altijd voorbehouden is geweest aan de solidaire premieregeling, vanwege het kunnen delen van risico's via de solidariteitsreserve tussen generaties en het toedelen van risico's en het gericht toedelen van rendementen aan leeftijdscohorten via het beschermingsrendement en overrendement.

In het besluit wordt echter opengelaten of het opheffen van de leenrestrictie ook mogelijk is binnen de flexibele premieregeling. De VCP verzoekt de wetgever hier nader op in te gaan en hoe het opheffen van de leenrestrictie werkt binnen in het bijzonder de flexibele premieregeling zonder reserve.

Premie-uitkeringsovereenkomst (artikel 1f)

De VCP heeft eerder in haar reactie in februari aangegeven het vreemd te vinden dat verzekeraars meer contracten kunnen uitvoeren dan pensioenfondsen. Als reactie hierop heeft SZW besloten de kapitaalovereenkomsten af te schaffen. Echter is het de VCP nog steeds niet duidelijk waarom een verzekeraar wel een premie-uitkeringsovereenkomst met directe inkoop voor een vastgestelde uitkering kan en mag aanbieden en een pensioenfonds niet.

Solidariteitsreserve en risicodelingsreserve (artikel 1g)

De VCP heeft bepleit dat een reserve om risico's te delen enkel hoort bij een pensioencontract waarbij risico's intrinsiek binnen de vormgeving van het contract worden gedeeld tussen deelnemers. In de WTP zoals die naar de Tweede Kamer is gegaan, is het echter ook mogelijk voor andere pensioenuitvoerders dan verplichtgestelde BPF-en om een optionele risicodelingsreserve toe te voegen aan het flexibele pensioencontract. Voor de VCP is en blijft het van belang dat er verschillende pensioencontracten zijn en blijven met voldoende onderscheid. Het enkel kunnen vullen van de risicodelingsreserve vanuit de premie, maakt de meerwaarde van de reserve beperkter, maar daarmee onderscheidt de reserve zich ook. De VCP verzoekt de wetgever dit onderscheid en de verschillende vul- en onttrekregels ook expliciet op te nemen in artikel 1g.

Ook ziet de VCP graag dat in dit artikel net als in de Memorie van Toelichting van de WTP wordt geëxpliciteerd dat wanneer de omvang van de reserve de 15% overschrijdt, het meerdere altijd de pensioenbestemming behoudt en terugvloeit naar de pensioendeelnemers.

Tot slot zou de VCP graag een explicitering zien van de genoemde 'extreme externe omstandigheden' die maken dat de regels rondom de solidariteitsreserve ook op korte termijn kunnen worden aanpast. De VCP vindt het niet wenselijk dat er druk kan ontstaan om de reserve ad-hoc aan te spreken ten behoeve van bepaalde groepen. Dat zou immers tot gevolg hebben dat de evenwichtigheid van de vul- en uitdeelregels van reserve niet op voorhand gegarandeerd is.

Loslaten uniformering pensioenoverzicht – introduceer Pensioenlabel

De VCP zou graag zien dat er toch overzicht moet worden verstrekt aan deelnemers zodat zij in één oogopslag kunnen beoordelen of er voldoende premie wordt ingelegd voor een goed pensioen. Zodat zij wanneer dit niet het geval is, hiervan bewust worden gemaakt en hiertoe actie kunnen ondernemen. Al meermaals heeft de VCP Young Professionals opgeroepen het Pensioenlabel hiertoe een wettelijke grondslag te geven. Juist in een premiegestuurd pensioenstelsel met een fiscaal maximale premie van 30% voor een pensioenambitie van 80% middelloon in 42 jaar, wordt het heel eenvoudig dit in kaart te brengen. Een onderverdeling van de maximale fiscale ruimte in bijvoorbeeld vijf categorieën A t/m E (bij 30%, elk ter grootte van 6%) maakt voor een gegeven premiehoogte direct inzichtelijk hoe goed een regeling is. Nu ook de nabestaandenpensioenen voor pensioendatum afhankelijk worden van percentages van het salaris, geeft ook hier een indeling in categorieën van A t/m E (bij 50%, elk ter grootte van 10%) een goede duiding hiervan.

A-factor

In de transitieperiode is het van belang dat deelnemers eenvoudig hun A-factor kunnen vinden voor vrijwillig extra pensioensparen. Met het loslaten van de uniforme eisen aan de UPO, vraagt de VCP zich af waar deelnemers dit kunnen gaan vinden. Kan de wetgever hierop ingaan? Is het niet verstandig de A-factor toe te voegen aan de algemene eisen onder artikel 3a? Ook doet de VCP een pleidooi voor het ontwikkelen van een handreiking gedurende de overgangperiode t.b.v. alle deelnemers over hoe zij aanvullend kunnen bijsparen voor hun pensioen en hoe zij dat moeten/kunnen berekenen. Nu blijkt dit vaak te complex voor deelnemers en is over de fiscale ruimte nog grote onbekendheid bij werknemers maar zeker ook bij zelfstandigen.

Interne klachtenprocedure

De VCP is voor een wettelijke verplichting tot het inrichten van een interne klachtenprocedure door pensioenuitvoerders. Het beeld van de VCP is dat bijna alle pensioenfondsen hier al over beschikken. Hierbij is het zaak dat de klachtenprocedures voor pensioendeelnemers toegankelijk, begrijpelijk en vindbaar zijn. Pensioenuitvoerders zijn immers primair opgericht om het belang van de deelnemer voorop te zetten en daarbij adequaat om te gaan met eventuele klachten.

Tijdelijke geschilleninstantie

Doordat artikel 83 PW (het individueel bezwaarecht voor deelnemers) voor de transitie buiten werking wordt gesteld, wordt er een tijdelijke geschilleninstantie ingericht voor deelnemers met klachten. Dit moet werken als een soort zeef, om eventuele belasting van de rechtspraak te verminderen. De VCP vraagt zich af of een dergelijke instantie meerwaarde biedt ten opzichte van de gang naar de rechter bij een geschil als gevolg van deze stelselherziening of een beroep doen als deelnemer op de interne klachtenprocedure. Voor de VCP moet dan ook duidelijk naar voren komen dat deze geschilleninstantie tijdelijk is voor de duur van de transitieperiode met enige uitloop voor de afhandeling van klachten en komt te vervallen uiterlijk per 1 januari 2028, ervan uitgaande dat de wet op 1 januari 2023 ingaat. Ook de scope moet goed worden afgebakend, zodat voor pensioendeelnemers duidelijk is wat men wel en niet aanhangig kan maken bij de geschilleninstantie.

Risicohouding in context

De VCP onderschrijft dat bij de inrichting van het collectieve beleggingsbeleid het goed is wanneer er rekening wordt gehouden met de preferenties en de zogeheten risicohouding van de deelnemers. Echter is de VCP van mening dat er in het wetsvoorstel en in dit besluit te veel gewicht wordt gehangen aan het per cohort bepalen van deze risicohouding en eisen hieraan. Zo moet het risicopreferentieonderzoek een objectief, controleerbaar, systematisch, reproduceerbaar en kwantitatief interpreteerbare uitkomst opleveren (zie artikel 14v lid 5). Naar oordeel van de VCP gaat dit veel te ver. Het merendeel van de deelnemers zit hier helemaal niet op te wachten om hierover vragen te moeten beantwoorden vanuit hun pensioenfondsen en wil gewoon ontzorgd worden. Ook blijkt uit die onderzoeken die al wel zijn gedaan, dat deelnemers niet rationeel vragen beantwoorden. Zij willen simpelweg gewoon een zo hoog mogelijk pensioen met zo min mogelijk risico (illusie). De VCP vraagt zich dus ook af in hoeverre er representatieve uitkomsten gaan komen uit dergelijke onderzoeken en wat de meerwaarde daar dan van is. Dit nog los van de kosten die hiermee gemoeid zijn vanwege de complexe berekeningen e.d. die moeten worden gemaakt (zeker kleinere fondsen zullen hier op kosten worden gejaagd, die zij mogelijk niet kunnen dragen). Is het niet verstandig dat pensioenfondsen hierin meer samen kunnen optrekken de komende tijd?

De VCP verzoekt de wetgever het bepalen van de risicohouding, specifiek in relatie tot de risicopreferentie, minder stringent op te schrijven en hier meer eigen verantwoordelijkheid te laten bij het pensioenfonds dat primair een instelling met een sociaal doel is, te weten het adequaat beheren en beleggen van pensioengelden.

Beschermingsrendement tegen renterisico

Uitvoerders dienen bij gebruik van *Beschermingsrendement tegen renterisico op basis van DNB-rentetermijnstructuur* via ALM-analyse aan te tonen hoeveel deling van renterisico plaatsvindt. Voor de situatie met een directe beschermingsportefeuille is dit niet het geval. In beide gevallen zal het echter zo zijn dat de beleggingsportefeuille rentegevoelige elementen bevat. Daarmee zal er ook bij de directe beschermingsportefeuille sprake zijn van deling van renterisico. De VCP verzoekt de wetgever hierop met een toelichting te komen.

Compensatie onderdeel van transitieplan

Afgesproken is dat in het transitieplan concrete afspraken worden gemaakt om deelnemers, die nadelig worden getroffen in hun te verwachten pensioenresultaat, te compenseren. Dit is geen of-vraag maar een hoe-vraag. Deze afspraak wordt door de VCP in artikel 44 gemist en de VCP verzoekt in dit artikel een aanvullend lid e op te nemen waarin de compensatie en de financiering daarvan expliciet worden opgenomen.

Standaardmodel

Op pagina 47 van toelichting wordt gesproken over een standaardmodel: *Daarbij biedt de pensioenuitvoerder inzicht in de volatiliteit van de variabele uitkering. De pensioenuitvoerder kan hiervoor gebruik maken van het standaardmodel, voor zover de informatie daartoe op het voorlopige keuzemoment beschikbaar is.* Het is de VCP niet duidelijk waar het hier over gaat en verzoekt de wetgever dit nader toe te lichten.

Standaardmethode

Voor het invaren kan gebruik gemaakt worden van de vba-methode of de standaardmethode. Voor de vba-methode is in artikel 46c een en ander uitgewerkt. Voor de standaardmethode wordt verwezen naar een nog te formuleren 'standaardregel'. Het verdient aanbeveling de standaardregel op te nemen in artikel 46.

Opdrachtbevestiging

In algemene zin constateert de VCP dat de opdrachtbevestiging een onnodig zwaar voorschrift is geworden, zonder dat duidelijk is welke voordelen dit biedt. De VCP vraagt zich af of hetgeen wordt gesteld op pagina 49 tweede alinea aan te leveren is door de pensioenuitvoerder bij de opdrachtbevestiging. Het gaat dan specifiek over de informatie over (voor zover van toepassing) de risicohouding, de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve, de toedelingsregels, het gehanteerde projectierendement of vaste daling en de spreidingssystematiek. In de MvT bij de WTP wordt anderhalf jaar gegund voor de verder uitwerking (blz. 68) en het implementeren van het implementatieplan. Dat kan echter niet indien men veronderstelt dat al deze info/keuzes al beschikbaar moeten zijn bij de opdrachtaanvaarding. Op deze manier wordt effectief vereist dat met het implementatieplan, alles ook al qua inrichting is bedacht, doorgerekend, besloten en goedgekeurd is. Van een plan over hoe tot bepaalde besluiten te komen, is dan ook geen sprake meer. Een half jaar voor al deze heel specifieke keuzes is volstrekt onrealistisch. De VCP vraagt hiervoor de aandacht van de wetgever.

Handreiking evenwichtige transitie

Het kabinet heeft in de hoofdlijnennota die ten grondslag ligt aan deze wetgeving, toegezegd te komen met een handreiking evenwicht. Dit met als doel dat de wetgever comfort biedt, zodat sociale partners en pensioenfondsbesturen op basis van positieve argumenten de overstap naar het nieuwe stelsel kunnen nemen en bij die overstap worden ontzorgd. De VCP merkt op dat het zaak is dat voordat de wetgeving in de Eerste Kamer wordt aangenomen, de concrete wettelijk geborgde handreiking er ligt vanuit de wetgever die sociale partners en fondsbesturen dit comfort biedt. Immers vanaf 2023 begint de arbeidsvoorwaardelijke fase, waarbij de sociale partners dit comfort in de praktijk goed kunnen gebruiken.

Overbruggingsplan

Gedurende de overgangsjaren kunnen pensioenfondsen gebruik maken van het transitie-FTK. Daartoe moeten zij echter ook een overbruggingsplan opstellen.

Onder paragraaf 4.8 van dit besluit wordt gesteld dat hierin kwantitatief wordt onderbouwd. Lees: *In het overbruggingsplan wordt kwantitatief onderbouwd hoe de fondsspecifieke invaardeckingsgraad is afgeleid van de gemaakte afspraken over de nieuwe pensioenregeling, invaren en compensatie zoals opgenomen in het transitieplan en het implementatieplan.* Volgens de VCP is dit kwantitatief onderbouwen echter niet mogelijk omdat zeker in de eerste (overbruggings)jaren (2023/2024) van de transitie de arbeidsvoorwaardelijke fase nog loopt en er nog geen afspraken zijn gemaakt over de nieuwe pensioenregeling e.d. maar in die jaren juist worden gemaakt.

Operationele kosten

Voor operationele kosten (waaronder geen premie, wel recht – voorkomen van fraude – administratieve fouten) moet door pensioenuitvoerders een aparte reserve worden gevormd en deze kosten mogen niet onttrokken worden uit de solidariteitsreserve. Dit is een harde eis. Dat levert in potentie een strikte scheiding op van de persoonlijke pensioenvermogens, wat transparant lijkt, maar uitvoeringstechnisch lijkt de VCP dit zeer complex. De VCP verzoekt de wetgever dit te heroverwegen.

Invulling informatievoorschriften

Deelnemers moeten op pagina 65 periodiek gepersonaliseerde informatie ontvangen over mutaties in de solidariteitsreserve. De VCP verzoekt de wetgever in te gaan op de meerwaarde hiervan en wat zij verstaat onder gepersonaliseerde informatie en periodiek.

Nu ontvangen deelnemers toch ook geen periodieke gepersonaliseerde informatie over wat een kleine renteverandering doet met vermogensverschuivingen tussen generaties? Daarnaast zijn de vul- en onttrekregels ook niet op gepersonaliseerd niveau, dus waarom zou deze informatie dat wel moeten zijn? Daarnaast valt de VCP in algemene zin op dat op dat de pensioenuitvoerder over heel veel onderdelen van dit besluit de deelnemer moet informeren. Kan de wetgever hiervan een overzicht maken? En wordt het risico niet gelopen dat deelnemers met niet relevante informatie worden overladen? Meer informatie is immers niet altijd goed om de betrokkenheid van de deelnemer invulling te geven en kan ook afschrikken. Heeft de wetgever hierbij stilgestaan en gaat het niet te ver m.b.t. de verschillende informatievoorschriften? Deelnemers willen immers gewoon weten: Waar kan ik nu en straks in het nieuwe pensioenstelsel op rekenen en hoe hoog wordt mijn pensioen en hoe stabiel en koopkrachtbestending wordt de uitkering (in scenario's)?

De VCP is gaarne bereid om op bovenstaande punten, indien gewenst, een nadere toelichting te geven.